

Aftale mellem DR, TV2, Team Danmark og Dansk Håndboldforbund om tv-, radio-, og internetrettighederne til dansk håndbold

Journal nr.3/1120-0301-0128/Industri/mvn

Rådsmødet den 27. november 2002

Resumé

1. Danmarks Radio (DR) og TV2 Danmark (TV2) har den 15. marts 2001 anmeldt en aftale, hvorved Team Danmark og Dansk Håndboldforbund (DHF) overdrager udsendelsesrettigheder til håndboldkampe og håndboldturneringer spillet i Danmark, som DHF råder over, eller kommer til at råde over, i en periode på 5 år fra den 1. maj 2001 til den 30. april 2006.
2. Parterne har anmodet om en erklæring om ikke-indgreb i henhold til konkurrencelovens § 9 samt en fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, såfremt en erklæring om ikke-indgreb ikke kan meddeles.
3. Det relevante produktmarked er markedet for erhvervelse af udsendelsesrettighederne til håndbold med deltagelse af danske hold til transmission i Danmark.
4. Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at den 5-årige eksklusivitet vil, især sammenholdt med Team Danmark/DHF's samlede salg af rettighederne til håndbold og DR og TV2's fælles køb, kunne udgøre en konkurrencebegrænsning.
5. En del af de eksisterende håndboldrettigheder falder dog uden for den indgåede aftale, det drejer sig bl.a. om rettighederne til VM, EM og Champions League. Konkurrerende tv-stationer vil derfor stadig have mulighed for at erhverve interessante håndboldrettigheder og derved også konkurrere på det efterfølgende marked om tv-seerne.
6. Sportsrettigheder er meget vigtige for tv-stationernes mulighed for at tiltrække seere. Rettighederne til andre sportsgrene (tilstødende markeder til håndbolden) er på nuværende tidspunkt spredt mellem de tv-stationer, som retter sig mod det danske marked.
7. Den anmeldte aftale forvrider derfor på nuværende tidspunkt næppe i større omfang konkurrencen mellem tv-stationerne på det relevante marked eller på det efterfølgende marked, hvor tv-stationerne konkurrerer om seere.
8. Det er endvidere Konkurrencestyrelsens vurdering, at DR og TV2's aftale om at erhverve håndboldrettighederne i fællesskab ikke har påvirket magtforholdet mellem tv-stationerne på den ene side og Team Danmark og DHF på den anden, således at tv-stationerne har kunnet erhverve rettighederne til en lavere pris end Team Danmark og DHF ellers ville kunne have opnået, hvis DR og TV2 havde forhandlet hver for sig. Aftalen hindrer endvidere ikke, at DR og TV2 stadig kan

konkurrere på det efterfølgende marked om seerne til håndbold, ved at optimere deres håndboldudsendelser og derved give forbrugerne/seerne et bedre produkt.

9. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering på baggrund af de nuværende markedsforhold, at den indgåede aftale ikke har til følge at begrænse konkurrencen, og at parterne derfor kan meddeles en erklæring om ikke-indgreb, jf. konkurrencelovens § 9.

Afgørelse

10. Det meddeles Danmarks Radio, TV2 Danmark, Dansk Håndboldforbund og Team Danmark, at den anmeldte aftale ikke er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, stk. 1, og at der derfor kan gives en erklæring om ikke-indgreb, jf. konkurrencelovens § 9.

Indledning

11. Danmarks Radio (DR) og TV2 Danmark (TV2) har den 15. marts 2001 anmeldt en aftale, hvorved Team Danmark og Dansk Håndboldforbund (DHF) overdrager udsendelsesrettigheder til håndboldkampe og håndboldturneringer spillet i Danmark, som DHF råder over, eller kommer til at råde over, i en periode på 5 år fra den 1. maj 2001 til den 30. april 2006.

12. Parterne har anmodet om en erklæring om ikke-indgreb i henhold til konkurrencelovens § 9 samt en fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, såfremt en erklæring om ikke-indgreb ikke kan meddeles.

13. Et udkast til afgørelse har den 11. oktober 2002 været sendt i høring hos DR, TV2, Team Danmark og DHF, der den 4. november 2002 har afgivet høringssvar, som er indarbejdet i dette notat.

Virksomhederne

14. DR er en selvstændig licensfinansieret offentlig institution, som driver tv- og radiovirksomhed samt on-line-virksomhed. DR er en public service virksomhed, dvs. at DR er forpligtet til at sikre et bredt udbud af programmer og tjenester omfattende nyhedsformidling, oplysning, undervisning, kunst og underholdning til hele befolkningen. DR havde i 2000 en omsætning på 2,9 mia. kr., hvoraf langt den største indtægtskilde er licensmidlerne. 8 pct. af indtægterne kommer dog fra salg af programmer, overskud ved co-produktioner, sponsorindtægter mv.¹

15. TV2 er en selvejende institution, som ligeledes driver tv- og radiovirksomhed samt on-line-virksomhed i public service regi. I 2001 havde TV2 en omsætning på 1,6 mia. kr. Heraf udgjorde ca. 33 pct. licensmidler og ca. 63 pct. reklameindtægter.

16. Team Danmark blev oprettet ved lov den 1. januar 1985.² Team Danmark er en selvejende institution, der har til opgave at iværksætte, koordinere og effektivisere fællesforanstaltninger for eliteidrætten i Danmark ved bl.a. at varetage den overordnede planlægning vedrørende eliteidrætten,

forbedre udnyttelsen og udformning af faciliteter i samarbejde med kommuner og amtskommuner og varetage markedsføring og salg af rettigheder og ydelser i forbindelse med eliteidræt.

17. Team Danmark disponerer samtidig over de andre specialforbunds³ tv-rettigheder. Indtægterne herfra fordeles til specialforbundene udfra en nøgle, der baserer sig på de enkelte forbunds tv-eksponering. Team Danmark beholder en fast procentdel af tv-aftalernes værdi. Team Danmark modtager endvidere penge fra bl.a. tipsmidlerne og igennem sponsorkontrakter. Team Danmarks omsætning er på omkring 120 mio. kr.

18. DHF er håndboldspillets specialforbund under Danmarks Idræts-Forbund og Danmarks Olympiske Komité. Ved indgangen til 2000 omfattede forbundet 1.035 foreninger organiseret i seks distriktsforbund. DHF varetager afholdelsen af landskampe og udskrivning af danmarksmesterskaber. DHF varetager alle tv-rettigheder for kampe i IHF's, EHF's og SkHF's⁴ turneringer, hvor disse er overgivet til det nationale forbund, samt alle tv-rettigheder til kampe, hvor medlemmerne af DHF er deltagere, når disse afvikles i Danmark.

Aftalen

19. Ved aftalen overdrager Team Danmark og DHF udsendelsesrettigheder til håndboldkampe og håndboldturneringer spillet i Danmark, som DHF råder over⁵, til TV2 og DR i fællesskab. Aftalen løber i fem år fra den 1. maj 2001 til den 30. april 2006. DR og TV2 har endvidere indgået en aftale med Team Danmark om retten til transmission og nyhedsreportager fra samtlige specialforbund under Danmarks Idræts-Forbund med undtagelse af DBU.

20. Aftalen omfatter tv-, radio- og internetrettigheder. Hvad angår tv-rettighederne erhverver TV2 og DR overdrageligt og eksklusivt alle globale tv-rettigheder til kampe og turneringer spillet i Danmark. De overdragede tv-rettigheder omfatter enhver form for udsendelse i tv, uanset distributionsmetode og finansiering, dvs. uanset om udsendelsen sker som free-tv eller som betalingstv. Rettighederne omfatter også enhver udnyttelse dvs. direkte eller forskudt udsendelse, hel eller delvis udsendelse og en tidsbegrænset ret til udsendelse et ubegrænset antal gange fra enhver kamp eller turnering, som er omfattet af aftalen.

21. TV2 og DR erhverver ligeledes overdrageligt og eksklusivt alle globale rettigheder til at distribuere de nævnte kampe på Internettet. De enkelte klubber er dog berettiget til på deres egne hjemmesider at downloade klubbens egne optagelser af egne hjemmekampe, dog max 90 sek. pr. kamp og tidligst 24 timer efter kampens afslutning. Danmarks Idræts-Forbund, DHF og Team Danmark vil ligeledes 24 timer efter kampens afslutning kunne downloade max 90 sek. af tv-stationernes optagelser.

22. TV2 og DR erhverver endvidere overdrageligt og eksklusivt alle globale rettigheder til udsendelse i radio til nævnte kampe og turneringer. Team Danmark kan dog lade lokalradioer udsende reportager på max 10 minutter fra hjemmekampene i lokalområdet samt hjemmeholdets udekampe. Denne adgang omfatter alene en ret til udsendelse lokalt og ikke i netværk.

23. Aftalen giver TV2 og DR en fortrinsret til kampe, der spilles i 1. division. Hvis enten TV2 eller DR ønsker at udnytte denne ret, skal dette meddeles DHF skriftligt senest 14 dage før kampen skal afvikles.

24. Aftalen indeholder også bestemmelser om, hvor meget håndbold tv-stationerne skal sende per sæson, og hvordan de enkelte kampe og turneringer, som er omfattet af aftalen, er fordelt mellem TV2 og DR. Det fremgår af aftalen, at for sæsonen 2001-2002 sender DR kampe med herrelandsholdet, europacup'en for mænd, ligahåndbold for kvinder og pokalhåndbold for kvinder, og at TV2 sender damelandsholdets kampe, europacup'en for kvinder, ligahåndbold for mænd og pokalhåndbold for mænd. For sæsonen 2002-2003 er det så omvendt osv.

Det relevante marked

Det relevante produktmarked

25. Parterne har anført, at det relevante produktmarked må defineres som markedet for udsendelse af tv-sport til danske husstande. De anfører endvidere, at der ligeledes er et produktmarked for udbud af rettigheder til sport til udsendelse i radio og tv, samt et for indkøb af tv-sportsrettigheder til Danmark.

26. Tv-sport kan ifølge parterne substitueres af andre programmer. Det understøttes bl.a. af det faktum, at seerantallene til fodboldlandsholdets VM-kvalifikationskampe og Superligaen faldt markant ved overgangen til betalingskanalerne TvDanmark 1 og TV 3. Blandt andet derfor bør markedet afgrænse til sport generelt og ikke et mere snævert marked som f.eks. håndbold.

27. DR og TV2 har i forbindelse med høringen gentaget, at markedet bør afgrænses til markedet for udsendelse af tv-sport til danske husstande. Det understøttes bl.a. af, at det er den samme målgruppe, som ser de forskellige sportsudsendelser.

28. Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det relevante produktmarked er markedet for erhvervelse af udsendelsesrettighederne til håndbold med deltagelse af danske hold til transmission i Danmark.

29. Sportsprogrammer har særlige karakteristika, bl.a. fordi de kan opnå meget høje seertal og når ud til et identificerbart publikum, der udgør en særlig målgruppe.⁶ Sportsbegivenheder har et særligt konkurrenceelement, hvor seerne kan identificere sig med udøverne og markere sit tilhørsforhold til disse. De sportslige præstationer og resultater spiller en stor rolle for seernes oplevelse af tv-udsendelsen, hvilket i væsentlig grad adskiller sporten fra anden underholdning. Rettighederne til udsendelse af sport er i modsætning til andre udsendelser som f.eks. film, nyheder og underholdning en ydelse, hvis værdi afhænger afgørende af, hvorvidt der er tale om en live transmission eller en forskudt udsendelse.⁷

30. Kommissionen udtalte i sagen om UEFA's tv-senderegler, at "hvis en bestemt programtype regelmæssigt formår at tiltrække høje seertal eller en bestemt gruppe seere eller opbygge et mærkeimage, som ikke kan opnås med andre programmer, er der grund til at antage, at disse programmer udgør et særskilt relevant marked, fordi der ikke er andre programmer, som lægger konkurrencemæssige begrænsninger på rettighedshavernes evne til at fastsætte prisen på disse rettigheder."⁸

31. Håndbold er en populær sportsgren hos de danske tv-seere. Transmission af håndbold opnår generelt meget høje seertal. Klubhåndbold har gennemsnitligt mellem 200.000 og 300.000 seere, Champions League håndbold ligger lidt højere og landsholdshåndboldkampe har omkring en

million seere til vigtige kampe som f.eks. ved VM og EM. Disse seertal ligger på niveau med seertallene for fodbold. TV3 havde i 2001 gennemsnitligt 257.000 seere til SAS-ligakampene (Superligaen).⁹ Det skal dog nævnes i denne sammenhæng, at TV 3 kun kan ses af ca. 70 pct. af tv-seerne. World Cup (med deltagelse af de bedste håndbold herrelandshold), som blev spillet i Sverige i november 2002, blev vist på TV3 og 3+ og havde omkring 230.000 seere.

32. Kommissionen har udtalt, at ”hvis sportsudsendelser har det samme eller næsten det samme seertal, uanset om de konkurrerer med andre sportsprogrammer, der sendes samtidigt, vil det være nærliggende at antage, at disse udsendelser kan have afgørende indflydelse på abonnenternes eller annoncørernes valg af et bestemt tv-selskab”¹⁰, og at rettighederne til den pågældende sportsgren derfor udgør et selvstændigt produktmarked.

33. Som nævnt ovenfor opnår håndbold seertal næsten på højde med fodbold. Hvis man ser på Gallups top fem over mest sete sportsprogrammer hver uge i 2002, er fodbold og håndbold de eneste sportsgrene, der finder sted regelmæssigt i løbet af året, som er repræsenteret her. Ellers er der tale om sportsbegivenheder, som afholdes med længere intervaller imellem såsom Tour de France, Landsstævnet, titelkampe i boksning og vinter OL. Lørdag den 7. september 2002 viste TV2 programmet Håndboldmatchen med en kamp i håndboldligaen mellem Viborg og Slagelses damer. Denne kamp blev vist samtidigt med fodboldlandskampen mellem Norge og Danmark om kvalifikation til EM. Kampen mellem Viborg og Slagelse havde 285.000 seere.¹¹ Programmet Håndboldmatchen havde i 2001 i gennemsnit 330.000 seere. Lørdagen før - den 31. august 2002 - viste TV2 ligeledes håndbold på samme tidspunkt (finalen i TV2 Cup), denne kamp havde 206.000 seere.¹² Der er derfor meget der tyder på, at seertallene til håndbold ikke bliver påvirket af, at der sendes andre sportsprogrammer samtidigt, end ikke den mest populære sportsgren fodbold. Det vil sige, at der er en lav substitution mellem håndbold og andre sportsgrene.¹³

34. Som nævnt ovenfor har partene anført, at markedet skal afgrænses til sport generelt. I Eurovision sagen konkluderede Kommissionen, ”at der er stor sandsynlighed for, at der findes særskilte markeder for erhvervelse af rettigheder til nogle af de store sportsarrangementer”.¹⁴ I sagen om UEFA’s tv-senderegler gik Kommissionen endnu længere og konkluderede, ”at der er sandsynlighed for, at der er tale om et særskilt marked for erhvervelsen af rettighederne til fodboldbegivenheder, der finder sted løbende gennem året og hvert år”.¹⁵ Kommissionen har altså i flere tilfælde afgrænset det relevante marked mere snævert end til erhvervelsen af tv-rettigheder til sport generelt.

35. På den baggrund finder Konkurrencestyrelsen, at der er en så lav substitution mellem håndbold og andre sportsgrene, at det relevante produkt marked formentlig bør afgrænses til markedet for erhvervelse af udsendelsesrettighederne til håndbold med deltagelse af danske hold til transmission i Danmark

36. Det kan dog ikke helt afvises, at en bredere markedsafgræsning kan være relevant. Den nøjagtige markedsafgræsning har imidlertid ikke afgørende betydning for vurderingen af nærværende sag.

37. Der er i nærværende sag er der endvidere ikke taget stilling til, om der er et særskilt marked for erhvervelse af udsendelsesrettighederne til landsholdshåndbold, lige som det er tilfældet for fodbold¹⁶, da det ikke har betydning for vurderingen af sagen.

Det relevante geografiske marked

38. Konkurrencestyrelsen er enig med parterne i, at det relevante geografiske marked er Danmark. Aftalen regulerer erhvervelsen af rettighederne til håndbold spillet i Danmark til transmission i Danmark.

39. I Eurovision sagen konkluderede Kommissionen ligeledes, at ”markederne for licens- og reklamefinansieret tv og betalingstv af hovedsageligt sproglige, kulturelle, lovgivningsmæssige og copyright-betonede grunde anses normalt for at være nationale markeder eller markeder omfattende et enkelt sprogområde.¹⁷

Parternes stilling på det relevante marked

40. TV2 og DR har ved aftalen erhvervet alle de rettigheder til håndbold med dansk deltagelse, som DHF råder over. En del vigtige rettigheder til dansk håndbold falder dog uden for aftalen, det drejer sig blandt andet om rettighederne til VM og EM, Champions League og finalerne til de andre europæiske turneringer. Konkurrerende tv-stationer vil derfor have mulighed for at erhverve rettigheder til håndbold med deltagelse af danske hold. TV3 viste f.eks. mændenes World Cup i november med deltagelse af de bedste herrelandshold.

41. TV2 og DR vil i kraft af aftalen komme til at besidde over 50 pct. af det relevante marked.

De konkurrenceretlige problemer

Eksklusivitet

42. DR og TV2 erhverver eksklusivt de tv-, radio- og internetrettigheder til håndbold i Danmark, som DHF råder over i en 5-årig periode. Dette udgør ikke nødvendigvis i sig selv en konkurrencebegrænsning, men den kan betyde, at tredjemand hindres adgang til de pågældende rettigheder i en periode, og at der derved sker en afskærmning af markedet. Ved vurderingen af om der foreligger en konkurrencebegrænsning, skal man derfor se på varigheden af eksklusiviteten og på, hvilken indflydelse den har på konkurrencen mellem de forskellige tv-stationer i forbindelse med erhvervelsen af rettighederne og på konkurrencen om seerne mellem tv-stationerne på downstream markedet¹⁸.

43. Parterne gør gældende, at der ikke er noget alternativ til eksklusiviteten til de kampe aftalen omfatter. Rettigheder til sportsudsendelser erhverves stort set undtagelsesfrit eksklusivt. Denne eksklusivitet afbødes konkret af muligheden for videreoverdragelse. Ifølge parterne er det eneste alternativ, at en anden station blot får overdraget rettighederne eksklusivt. Aftalen er derfor konkurrenceneutral.

44. Partene anfører endvidere, at der intet grundlag er for at antage, at aftalen påvirker andre markedsaktørers konkurrenceretlige position på markedet, idet disse har haft mulighed for på lige fod med DR og TV2 at byde på de omhandlede rettigheder. Det skal endvidere ses i lyset af, at de fleste af disse markedsaktører er repræsenteret af store multinationale koncerner, som muliggør erhvervelsen af rettigheder, som DR og TV2 ikke har en økonomisk mulighed for at købe.

45. Derudover slår organisationerne fast, at den 5-årige aftalen er med til at sikre håndbolden et stabilt indtægtsgrundlag til at udvikle sporten i de kommende år.

46. Konkurrencestyrelsen er enig i, at tildelingen af tv-rettigheder til sportsbegivenheder på eksklusiv basis er en almindeligt accepteret praksis. Dette sikrer rettighedernes værdi, især fordi interessen for sportsbegivenheder, og derfor værdien heraf, er kortvarig. Kommissionen har udtalt, at eksklusive rettigheder til sportsbegivenheder, som omfatter en enkelt sæson normalt ikke vil udgøre et konkurrenceretligt problem. Hvis eksklusiviteten derimod løber over en længere periode og omfatter et stort antal rettigheder, skal der foretages en nærmere undersøgelse, da dette kan virke konkurrencebegrænsende, fordi det bl.a. afskærmer konkurrenternes adgang til disse rettigheder¹⁹.

47. I forbindelse med BBC og BskyB's erhvervelse af rettighederne til engelsk fodbold eksklusivt i fem år vurderede Kommissionen, at dette var omfattet af forbudet i EF-traktatens artikel 81, stk. 1. Kommissionen fandt dog, at en undtagelse var berettiget i dette særlige tilfælde, da BskyB, der først startede op i 1990, havde brug for en længerevarende aftale for at lette sin indtrængen på det nyudviklede marked for direkte satellittransmission.²⁰ I en sag vedrørende pay-per-view rettigheder til spansk fodbold meddelte Kommissionen parterne, at man kunne acceptere en eksklusiv periode på 3 år, fordi aftalen samtidigt indeholdt introduktion af ny teknologi. Aftalen løb oprindeligt 11 år.²¹

48. Konkurrencestyrelsen anbefalede i sin redegørelse fra 1999 Sport i TV, at sportsrettigheder med passende mellemrum bør udbydes til alle interesserede medier på åbne og ikke diskriminerende vilkår, og at varigheden af aftalerne ikke bør være længere end nødvendigt. Endvidere bør varigheden ikke overstige 3 år, medmindre særlige grunde gør sig gældende, når det drejer sig om vigtige turneringer eller mesterskaber.

49. Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at den 5-årige eksklusivitet vil kunne have konkurrencebegrænsende virkninger. Hvis rettigheder til sport bliver udbudt med kortere mellemrum, vil konkurrenters mulighed for at konkurrere om rettighederne og markedsadgangen blive holdt åben.²²

Fælles køb

50. DR og TV2 har erhvervet tv-rettighederne mv. til håndbold i Danmark i fællesskab. Aftalen indeholder derfor også som nævnt bestemmelser, om hvorledes kampe bliver fordelt i mellem de to tv-stationer.

51. Fælles erhvervelse af rettigheder kan begrænse og i mange tilfælde udelukke konkurrencen mellem de tv-stationer, som deltager i aftalen. For det første kan en sådan aftale påvirke det vertikale forhold mellem sælgeren af rettighederne og køberne. Den fælles erhvervelse af rettighederne kan være med til at give køberne en sådan stilling på markedet, at de kan erhverve rettighederne til en lavere pris, end hvis konkurrencen fungerede. For det andet kan en sådan aftale også påvirke den horisontale konkurrence mellem de tv-stationer, som har mulighed for at erhverve rettighederne. Det være sig både konkurrencen på upstream markedet i forhold til køb af rettighederne og konkurrencen om seerne mellem tv-stationerne på downstream markedet, alt efter det relevante marked.²³

52. Ifølge Kommissionen vil det dog ikke udgøre et konkurrenceproblem, hvis de enkelte deltagere i aftalen ikke ville have ressourcer til at erhverve rettighederne alene.²⁴

53. DR og TV2 anfører, at de indgår i et nødvendigt fællesskab, fordi priserne på sportsområdet har været eksplosivt stigende. De henviser i den forbindelse til Konkurrencestyrelsens rapport Sport i TV side 30. Tv-stationerne mener derfor, at de ikke har mulighed for at løfte opgaven enkeltvis.

54. DR og TV2 har i forbindelse med høringen gentaget, at de ikke økonomisk ville kunne have erhvervet rettighederne selvstændigt, da der sker en prisstigning på rettighederne fra sæsonen før den nye aftalen og frem til sæsonen 2005/2006 på □ pct. fra □ kr. til □.. kr.

55. Team Danmark, DIF og DHF har i forbindelse med høringen anført, at de ikke er enige i, at prisen på den samlede pakke af håndboldrettigheder forhindrer andre tv-stationer end de største i at købe hele pakken af rettigheder.

56. DR og TV2 anfører endvidere, at de ”har en forpligtigelse til at koordinere og styrke programsamarbejdet. Forpligtigelsen omtales direkte i forarbejderne til den nye radiolov og fremgår eksplicit af DR’s vedtægter i § 4, stk. 13 ”DR skal styrke programsamarbejdet og koordineringen med TV2, således at programmer indenfor samme kategori, f.eks. nyheds- og aktualitetsprogrammer, dansk dramatik, store sportsbegivenheder og børneprogrammer så vidt muligt ikke sendes på samme tid på de to stationers tv-kanaler”.

57. Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at kombinationen af TV2 og DR’s fælles erhvervelse af rettighederne til danske håndbold sammen og den 5-årige eksklusivitet ville kunne have konkurrencebegrænsende virkninger.

58. Kommissionen har taget stilling til spørgsmålet om fælles rettighedserhvervelse i sagen vedrørende Den Europæiske Radiounions (EBU) erhvervelse af sportsrettigheder.²⁵ Her konkluderede Kommissionen, at ”EBU’s regler for fælles erhvervelse af tv-rettigheder til sportsbegivenheder på et eksklusivt grundlag har til formål og til følge at begrænse konkurrencen mellem medlemmerne”.²⁶

59. Kommissionen konkluderer endvidere, at den fælles rettighedserhvervelse i mange tilfælde begrænser og udelukker konkurrencen mellem tv-selskaberne. I stedet for at byde mod hinanden går de sammen om fælles forhandlinger og aftaler indbyrdes de finansielle og andre betingelser for rettighedserhvervelsen. Uden den fælles rettighedserhvervelse ville tv-stationer i princippet have konkurreret indbyrdes om at erhverve rettighederne til sportsbegivenhederne.²⁷

60. Kommissionen udtalte sig i samme sag om spørgsmålet omkring aftaler om deling af rettighederne. Kommissionen vurderede, at EBU’s bestemmelser om deling af rettighederne havde til følge at begrænse konkurrencen. Uden disse regler ville EBU-medlemmerne, navnlig når der var mere end et medlem i hvert land, konkurrere om de samme seere inden for det pågældende land.²⁸

61. Det faktum, at det fremgår af DR og TV2’s vedtægter, at programlægningen skal koordineres, således at f.eks. store sportsbegivenheder så vidt muligt ikke sendes samtidigt på begge kanaler, betyder alene at public service kanalerne så vidt muligt ikke skal sende den samme slags programmer på samme tidspunkt. Seerne skal herigennem sikres et alsidigt og bredt udbud af tv-

programmer på et givet tidspunkt. Hensynene bag bestemmelserne berettiger således ikke tv-stationerne til at etablere aftaler om fælles indkøb og deling af rettighederne.

62. DR og TV2 har som nævnt gjort gældende, at de har indgået et nødvendigt fællesskab, og at de ikke ville kunne erhverve rettighederne alene. Der er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det er ikke nødvendigt for DR og TV2 at erhverve rettighederne i fællesskab, idet aftalebeløbet som anført af sportsorganisationerne ikke afskærer tv-stationerne fra at købe rettighederne alene.

Fælles salg

63. DHF og Team Danmark sælger rettigheder til danske håndboldkampe i en samlet pakke, som indeholder rettighederne til både kvinde- og herrelandsholdet, håndboldligaen, europacup'en osv.

64. Fælles salg af rettigheder til f.eks. sportsbegivenheder kan udgøre en konkurrencebegrænsning. For det første kan det virke påvirke priserne, for det andet kan det begrænse adgangen til sportsrettighederne og for det tredje kan det være med til at styrke de største tv-stationers position, fordi de i nogle tilfælde vil være de eneste, som vil have råd til at købe hele pakken af rettigheder.²⁹

65. DR og TV2 har i forbindelse med anmeldelsen og den efterfølgende høring ikke fremført synspunkter i forhold til DHF/Team Danmarks fælles salg af samtlige rettigheder til dansk tophåndbold.

66. Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at et fælles salg af alle rettighederne til en enkelt sportsgren i en samlet pakke kombineret med en 5-årige eksklusivitet ville kunne udgøre en konkurrencebegrænsning.

67. Kommissionen har taget stilling til en lignende ordning i forbindelse med UEFA's fælles salg af rettighederne til Champions League. UEFA anmeldte i 1999 sin ordning for fælles salg af de kommercielle rettigheder til UEFA Champions League. Den 19. juli 2001 udsendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse, hvori den anførte, at den anmeldte ordning vedrørende fælles salg af tv-senderrettighederne begrænser konkurrencen efter Traktatens artikel 81, stk. 1, og ikke kunne fritages efter artikel 81, stk. 3.³⁰

68. Kommissionen fandt, at "selv om UEFA måske kan anses som medindehaver af de kommercielle rettigheder til UEFA Champions League, begrænser det fælles salg stadig konkurrencen på horisontalt plan ved at forhindre klubberne i at træffe uafhængige kommercielle foranstaltninger med hensyn til deres rettigheder. UEFA's fælles salgsarrangement begrænser også konkurrencen på det vertikale plan, fordi UEFA's kommercielle politik er at give en eksklusiv licens til et enkelt tv-selskab i hver medlemsstat omfattende alle rettigheder til UEFA Champions League. Kombinationen af de to begrænsninger forstærker deres begrænsende virkning."³¹

69. Kommissionen fandt, at ordningen både begrænser konkurrencen på markedet for erhvervelse af tv-rettigheder til fodbold og på tv-markederne, hvor tv-selskaberne konkurrerer om seerne og derved også om annoncerne.³²

70. UEFA anmeldte efterfølgende en revideret fælles salgsordning vedrørende Champions League, som Kommissionen har til hensigt at godkende.³³ De vigtigste ændringer i den nye fælles salgsordning er, at kontrakterne om tv-rettighederne indgås for en periode der ikke overstiger tre

Champions League sæsoner, at tv-rettighederne bliver tilbudt i flere mindre pakker, og at klubberne får mulighed for at disponere over de kampe, som UEFA ikke formår at sælge senest en uge efter lodtrækningen til turneringens første runde. Derudover får klubberne bl.a. mulighed for at udsende videoindhold på internettet fra kampe, de selv deltager i, fra og med midnat på kampdagen.³⁴

71. Det forhold, at Team Danmark/DHF sælger alle rettighederne til dansk håndbold i en samlet pakke, vil kunne have begrænsning af konkurrencen til følge. For det første kunne det påvirke prisdannelsen på de respektive rettigheder. Pakken indeholder både ligahåndbold og landsholdshåndbold for henholdsvis herrer og damer. Værdien af rettighederne er meget afhængig af aktørernes præstationer. Når alle rettighederne samles i en pakke, vil prisen adskille sig fra den pris, der ville kunne opnås, hvis Team Danmark/DHF delte pakken op i mindre dele, som f.eks. herre og dame ligahåndbold hver for sig. For det andet kan det fælles salg være med til at indskrænke adgangen til rettighederne for de forskellige konkurrerende tv-stationer.

72. Det fremgår af Lov om eliteidrættens fremme § 1, litra 8,³⁵ at Team Danmark har til opgave at iværksætte, koordinere og effektivisere fælles foranstaltninger for eliteidrætten i Danmark ved at varetage markedsføring og salg af rettigheder og ydelser i forbindelse med eliteidræt. Team Danmark må dog kunne vælge at sælge de forskellige i rettigheder i mindre pakker, som f.eks. herre og dame ligahåndbold i hver sin pakke, og derved øge adgangen til og konkurrencen om de enkelte pakker eller rettigheder og stadig varetage eliteidrættens interesser.

Konklusion

73. Den 5-årige eksklusivitet vil, især sammen holdt med Team Danmark/DHF's samlede salg af rettighederne til håndbold og DR og TV2's fælles køb, kunne udgøre en konkurrencebegrænsning. Det fælles salg og den lange eksklusivitet er med til at fastfryse markedet, og konkurrerende tv-stationer afskæres adgangen til markedet i meget lang periode for en stor del af de eksisterende rettigheder på dette område. Over en 5-årig periode vil rettighedernes værdi kunne ændre sig betydeligt, samtidigt med at tv-stationernes position på markedet overfor seerne vil kunne have ændret sig betydeligt, bl.a. ved at rettigheder til andre vigtige sportsbegivenheder på tilstødende markeder, f.eks. forskellige fodboldrettigheder, kan have skiftet ejere. En kortere eksklusivitet og en opsplitning af rettighederne i mindre pakker f.eks. håndboldligaen for herrer og damer i hver sin pakke, vil kunne øge konkurrencen på markedet.

74. Der er imidlertid tvivlsomt, om den indgåede aftale, sådan som markedet ser ud i dag, har sådanne konkurrencebegrænsende virkninger på markedet som nævnt ovenfor.

75. Team Danmark, DHF og DIF har anført i deres høringssvar, at en del vigtige rettigheder til dansk håndbold falder uden for aftalen. Det drejer sig blandt andet om rettighederne til VM og EM, Champions League og finalerne til de andre europæiske turneringer. Det vil sige, at selv om den anmeldte aftale vedrører en stor del af håndboldkampene med deltagelse af danske hold, vil det være muligt for andre tv-stationer at få adgang til håndboldrettigheder til nogle meget attraktive kampe og turneringer. TV3 viste f.eks. mændenes World Cup i november med deltagelse af de bedste herrelandshold.

76. Erhvervelse af sportsrettigheder er vigtig for tv-stationerne, fordi det tiltrækker mange seere og holder på dem i længere perioder, både før og efter kampene og gennem turneringerne. På det

efterfølgende marked, hvor stationerne kæmper om seerne, er det derfor vigtig at have adgang til sportsrettigheder.

77. DR og TV2 har i deres høringssvar oplyst, hvorledes sportsrettighederne på nuværende tidspunkt er fordelt mellem de forskellige tv-stationer. MTG (TV3, 3+ og Viasat Sport) har bl.a. rettighederne til dansk Superliga- og pokalfodbold, den engelske Liga Cup, visse af fodboldlandsholdets EM kvalifikationskampe, hollandsk og spansk fodbold samt UEFA Champions League. Ud over de vigtige rettigheder til fodbold besidder MTG rettighederne til golf, Americas Cup og World Cup i håndbold.

78. TvDanmark har bl.a. rettighederne til UEFA-cuppen i fodbold, Bundesligaen, den amerikanske Le Mans-serie og professionelle boksestævner arrangeret af Mogens Palle.

79. DR har udover håndbold bl.a. rettighederne til Formel 1, visse kampe med fodboldlandsholdet og cykelsport. TV2 har udover håndbold bl.a. rettighederne til dansk ishockey, badminton, Le Mans, tennis, visse kampe med fodboldlandsholdet og Tour de France.

80. En del af de eksisterende håndboldrettigheder falder som anført uden for den indgåede aftale. Konkurrerende tv-stationer vil derfor stadig have mulighed for at erhverve interessante håndboldrettigheder og derved også konkurrere på det efterfølgende marked om tv-seerne.

81. Som sagt er sportsrettigheder meget vigtige for tv-stationernes mulighed for at tiltrække seere. Rettighederne til andre sportsgrene (tilstødende markeder til håndbolden) er på nuværende tidspunkt spredt mellem de tv-stationer, som retter sig mod det danske marked. Rettighederne til Superligaen i fodbold ligger i øjeblikket hos MTG, denne aftale udløber i 2006. MTG har som nævnt også rettighederne til Champions League.

82. Den anmeldte aftale forvrider derfor på nuværende tidspunkt næppe i større omfang konkurrencen mellem tv-stationerne på det relevante marked eller på det efterfølgende marked hvor tv-stationerne konkurrerer om seerne.

83. Team Danmark, DIF og DHF har i forbindelse med høringen anført, at DR og TV2's fælles køb ikke har medført en dårligere aftale for håndbolden, end hvis DR og TV2 havde forhandlet hver for sig. Tværtimod har det fælles køb både været en fordel for forbrugerne (seerne) og håndbolden, og håndbolden havde ikke kunnet få en lige så god aftale – økonomi, eksponering mv. – hvis der ikke havde været en sådan samarbejdskonstellation.

84. De har endvidere anført, at idrætten altid vurderer de fordele og ulemper, der er ved forskellige længder på aftaler. I den givne situation var vurderingen, at en 5-årig aftale var på sin plads, blandt andet for at sikre dansk håndbold et stabilt indtægtsgrundlag at udvikle sporten på i de kommende år. De mener, at en underkendelse af aftalen vil stille håndbolden dårligere.

85. DR og TV2 mener, at det fælles køb har sikret en eksponering af håndbolden, som ikke ville være mulig, hvis en enkelt tv-station havde erhvervet alle rettighederne. Den anmeldte aftale indeholder en sendeforpligtigelse for tv-stationerne på minimum □. timer pr. sæson, svarende til samlet □. kampe pr. år. DR og TV2's public serviceforpligtigelse afskærer TV2 og DR fra alene at opfylde eksponeringsforpligtigelsen.

86. Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at DR og TV2's aftale om at erhverve håndboldrettighederne i fællesskab ikke har påvirket magtforholdet mellem tv-stationerne på den ene side og Team Danmark og DHF på den anden, således at tv-stationerne har kunnet erhverve rettighederne til en lavere pris end Team Danmark og DHF ellers ville kunne have opnået, hvis DR og TV2 havde forhandlet hver for sig. Aftalen hindrer endvidere ikke, at DR og TV2 stadig kan konkurrere på det efterfølgende marked om seerne til håndbold, ved at optimere deres håndboldudsendelser og derved give forbrugerne/seerne et bedre produkt.

87. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering på baggrund af de nuværende markedsforhold, at den indgåede aftale ikke har til følge at begrænse konkurrencen, og at parterne derfor kan meddeles en erklæring om ikke-indgreb, jf. konkurrencelovens § 9.

1 Det blev i Domstolens sag 155/73 statueret, at offentlige tv-selskaber er virksomheder efter artikel 81, stk. 1, for så vidt de udøver aktiviteter af økonomisk karakter. Erhvervelse af tv-rettigheder til sportsbegivenheder er en økonomisk aktivitet, jf. Kommissionens beslutning af 10. maj 2000 – Eurovision. EFT L 151 af 24. juni 2000, s. 18, præmis 64.

2 Lov om eliteidrættens fremme, Lov nr. 643 af 19. december 1984

3 Dvs. de nationale forbund for hver idrætsgren, som f.eks. Danmarks Ishockey Union, Danmarks Motor Union og Dansk Badminton Forbund.

4 IHF - Internationale Handball Federation, EHF – European Handball Federation og SkHF – Skandinavisk Håndbold Forbund.

5 Dog ikke rettigheder til lavere rangerende rækker end 1. division.

6 Kommissionens beslutning af 10. maj 2000 – Eurovision. EFT L 151 af 24. juni 2000, s. 18, præmis 39. Retten i første instans annullerede den 8. oktober 2002 Kommissionens beslutning om at give aftalen en individuel fritagelse – T-185/00, T-216/00 og T-300/00.

7 Konkurrencerådets afgørelse af 31. oktober 2001 – Aftale mellem DBU og TV2/DR om tv- og radiorettigheder til dansk landsholdsfodbold, pkt. 49.

8 Kommissionens beslutning af 19. april 2001 – UEFA's tv-senderegler. EFT L 171 af 26. juni 2001, s. 12, præmis 26.

9 Jf. Gallups Tv-meter årsrapport seertal 2001.

10 Kommissionens beslutning af 10. maj 2000 – Eurovision. EFT L 151 af 24. juni 2000, s. 18, præmis 41.

11 Jf. Gallup TV-Meter uge 36.

12 Jf. Gallup TV-Meter uge 25.

13 Det kan yderligere nævnes, at håndboldmatchen mellem Slagelse og Kolding den 2. november 2002 havde 321.000 seere, samtidigt viste 3+ Superligakampen mellem Brøndby og AGF, den kamp havde 167.000 seere, hvilket er normalt for en Superligakamp på 3+, jf. Gallups TV-Meter uge 44.

14 Kommissionens beslutning af 10. maj 2000 – Eurovision. EFT L 151 af 24. juni 2000, s. 18, præmis 43.

15 Kommissionens beslutning af 19. april 2001 – UEFA's tv-senderegler. EFT L 171 af 26. juni 2001, s. 12, præmis 42.

16 Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 31. oktober 2001 – Aftale mellem DBU og TV2/DR om tv- og radiorettigheder til dansk landsholdsfodbold, pkt. 48-55.

17 Kommissionens beslutning af 10. maj 2000 – Eurovision. EFT L 151 af 24. juni 2000, præmis 48.

18 Jf. C 262/81 Corditel II

19 Jf. Kommissionens pressemeddelelse IP/93/614 vedr. aftaler mellem English Football

Association, BBC og BskyB.

20 Se noten ovenfor.

21 Henvisning til sagen på side 15 i Sport and European Competition Law af Deputy Director General Jean-Francois Pons (Fordham Corporate Law Institute 26. Annual Conference on International Antitrust Law and Policy, New York October 1999).

22 Jf. Konkurrencerådets afgørelse af 31. oktober 2001 – Aftale mellem DBU og TV2/DR om tv- og radiorettigheder til dansk landsholdsfodbold, pkt. 86.

23 Jf. The EC Law of Competition af Faull & Nickpay, s. 784.

24 Competition Policy Newsletter 1998 nr. 2, pkt. VI.

25 Kommissionens beslutning af 10. maj 2000 – Eurovision. EFT L 151 af 24. juni 2000, s. 18.

26 Jf. ovenfor præmis 72.

27 Jf. præmis 73 – 74.

28 Jf. præmis 78.

29 Jf. s. 17 i Sport and European Competition Law af Deputy Director General Jean-Francois Pons (Fordham Corporate Law Institute 26. Annual Conference on International Antitrust Law and Policy, New York October 1999)

30 EFT C 196 af 17. august 2002, s. 3, Meddelelse offentliggjort i henhold til artikel 19, stk. 3, i Rådets forordning nr. 17 vedrørende sag nr. COMP/C.2/37.398 – Fælles salg af medierettigheder af UEFA Champions League på eksklusivt grundlag.

31 Jf. ovenfor pkt. 5.

32 Jf. pkt. 6.

33 Den endelige afgørelse foreligger endnu ikke.

34 Jf. pkt. 10 – 21.

35 Lov nr. 643 af 19. december 1984.